

Gemeente
Woudenberg

Informatie uit college betreffende de wolf

Graag informeren wij u over het volgende.

Aanleiding

Op 30 juli 2025 heeft er een incident met een wolf plaatsgevonden bij de Pyramide van Austerlitz in Woudenberg. DNA-heeft bevestigd dat dit om wolf GW3237m. Dit incident, samen met eerder afwijkend gedrag van de wolf, heeft op 1 augustus 2025 tot aangescherpte adviezen geleid. Hieruit is het advies gekomen om de landgoederen, bos- en natuurgebieden tussen de A12 en A28 te mijden. In deze informatie uit het college informeren wij u over hetgeen de afgelopen periode heeft plaatsgevonden.

De beantwoording van de rondvraag van de SGP is ook in deze brief verwerkt.

Vergunning afschot

Vanuit de provincie was op 11 juli 2025 een afschotvergunning afgegeven, welke nog steeds geldt, voor wolf GW3237m, dit is gebeurd op basis van het gevaar voor de openbare orde en veiligheid nadat in Leusden een wolf een vrouw beet. De aanvraag werd ingediend nadat DNA-onderzoek aantoonde dat het om de betreffende probleemwolf (GW3237m) ging die een directe bedreiging vormde.

Daarnaast is met de betrokken buurgemeenten onderzocht wat burgemeesters op wettelijke basis zelf aan instrumenten ter beschikking hebben. Daarbij gaat het om de zogenoemde noodbevoegdheden van de burgemeester, te weten het noodbevel en de noodverordening. Hierbij zijn een jurist, huisadvocaat en de adviseurs openbare orde en veiligheid vanuit verschillende gemeenten betrokken. De juridische mogelijkheden die er zijn, worden door provincie en de burgemeesters benut om de openbare orde en veiligheid in ons dorp te kunnen handhaven.

Er circuleren berichten dat er uit angst voor bedreigingen door bestuurders en burgemeesters in het bijzonder niet overgegaan zou worden tot het nemen van maatregelen, zoals afschot. Het is niet de gewoonte van het college om op dergelijke berichten te reageren, maar in dit geval wordt een uitzondering gemaakt. Dit raakt immers de integriteit van ons als bestuurders.

Het college doet zijn werk, naar eer en geweten. De leden van het college nemen de maatregelen en besluiten die nodig zijn én juridisch gedragen worden. De suggestie dat besluiten wel genomen zouden kunnen worden, maar uit angst achterwege blijven, werpt het college verre van zich.

Maatwerkbesluit

Vanwege gewijzigde Europese wet- en regelgeving over de wolf, die nog niet is verwerkt in de Nederlandse wetgeving, wordt een nieuwe aanvraag voor een afschotvergunning momenteel afgewezen met een zogeheten positieve weigering.

Provincie Gelderland heeft via een maatwerkbesluit geregeld dat een specifieke wolf toch mag worden afgeschoten. Een maatwerkbesluit is een officieel document waarin het bevoegd gezag een uitzondering vastlegt op de algemene omgevingsregels. Zo'n besluit wordt genomen om in bijzondere omstandigheden of bij onvoorziene problemen af te wijken van de standaardregels.

Provincie Utrecht heeft contact met provincie Gelderland om te onderzoeken of ook voor Utrecht een maatwerkbesluit kan worden ingezet, en zo ja, op welke manier.

Overleggen met gemeenten en provincie

De lijnen tussen de (buur)gemeenten, provincie en terreinbeherende organisaties zijn kort en er wordt nauw samengewerkt.

Er is met regelmaat bestuurlijk overleg tussen de provincie, gemeenten en terreinbeherende organisaties. De inzet is om zoveel als mogelijk in gezamenlijkheid op te trekken, juist omdat de wolf zich niet houdt aan gemeentegrenzen. Inwoners zijn gebaat bij eenduidigheid, zeker als het gaat om bijvoorbeeld adviezen voor het bezoeken van het bos of een aanlijnplicht.

Ambtelijk zijn direct meerdere werkgroepen gestart, zoals een werkgroep openbare orde en veiligheid en een werkgroep communicatie.

Deskundigen

Als gemeenten onderzoeken wij wat burgemeesters op wettelijke basis zelf kunnen en mogen doen. De juridische mogelijkheden zijn uitgezocht door een jurist en een huisadvocaat. Hieruit volgen adviezen. Ook wordt aan verschillende deskundigen op het gebied van wolven advies gevraagd. De ontvangen adviezen wegen zwaar mee in de uiteindelijke beslissingen die gemaakt worden.

Wat er (in dit kader) bekend is over de casus in Wapse

"In het Drentse dorp Wapse heeft in 2023 de burgemeester de politie de opdracht gegeven een wolf af te schieten toen een Nederlandse hobbyboer gewond raakte toen hij een wolf van zijn terrein probeerde te verjagen."

Van een burgemeester mag en moet verwacht worden dat zij uiterst zorgvuldig handelt en binnen zowel de strafrechtelijke als bestuursrechtelijke kaders blijft. De casus van zowel Wapse als Woudenberg herbevestigt dat de burgemeester ook in geval van handhaving van de openbare orde en veiligheid gebonden is aan wet- en regelgeving.

Bij de casus van Wapse concludeerde het OM dat de burgemeester en locoburgemeester in deze situatie anders hadden moeten handelen. De locoburgemeester van Wapse handelde op grond van zijn bevoegdheden in de Gemeentewet, ter handhaving van de openbare orde. Het afschieten van de wolf en de uitvoering daarvan, werd daarom door het OM aangemerkt als exclusieve bestuurstaak. Hierdoor kwam de burgemeester, de locoburgemeester en de politieagent die de wolf doodschoot strafrechtelijke immuniteit toe. Dit heeft ervoor gezorgd dat het strafrecht niet kon worden ingezet om, in het kader van die exclusieve bestuurstaak, gemaakte besluiten en de uitvoering daarvan te beoordelen en te bestraffen.

Echter is bovengenoemde immuniteit geen gegeven en zeker geen garantie om onder persoonlijke strafrechtelijke vervolging uit te komen. Naast strafrechtelijke vervolging van de burgemeester persoonlijk, is er ook nog het bestuursrechtelijke traject. Een eventuele noodmaatregel moet de bestuursrechtelijke toets doorstaan. Er zijn dus ook bestuursrechtelijke voorwaarden voor de inzet van noodmaatregelen.

In Wapse:

- Er had een deskundige op het gebied van wolven geraadpleegd moeten worden.
- Alternatieven hadden onderzocht moeten worden.

Reden van seponeren van de zaak in Wapse:

- Er bestond nog geen landelijke noch regionale handelingsperspectief voor burgemeesters.
- Onvoldoende bewijs dat er met het handelen de wet Natuurbescherming is overtreden.
- Eerste keer dat een wolf op afgesloten terrein van burgers aangetroffen werd.
- Gaten in het juridisch kader en onzekerheid over de toepassing ervan (dit is na deze casus in belangrijke mate gewijzigd).

In Woudenberg:

- Het gaat om een wolf waarvoor al een afschotvergunning is afgegeven door de provincie. Dit is al een alternatief in plaats van de inzet van een noodbevoegdheid van de burgemeester.
- De wolf is langer in beeld.
- De VNG heeft een handelingsperspectief opgesteld voor burgemeesters. De burgemeester handelt volgens deze werkwijze.
- Adviezen van deskundigen op het gebied van wolven wordt opgevraagd en deze worden gevolgd door de burgemeester.

Hoewel het OM de aangifte tegen de betrokken bestuurder in Wapse heeft geseponeerd, betekent dit niet dat het doden van een wolf zonder de juiste juridische basis straffeloos is. Het doden van een beschermd dier kan leiden tot forse strafrechtelijke gevolgen voor de burgemeester als persoon, variërend van een geldboete of taakstraf tot maximaal 6 jaar gevangenisstraf.

Ondernemers

Ondernemers in Woudenberg kampen door het geldende mijdadvies met een forse daling van het aantal bezoekers en daarmee ook hun omzet. Vanaf het begin is er goed contact geweest met de ondernemers. Ondernemers zijn vóórdat het advies naar buiten kwam hierover geïnformeerd, daarna is geregeld contact geweest met de ondernemers om hen op de hoogte te stellen over ontwikkelingen die invloed hebben op de ondernemers. Ook is hulp aangeboden als het gaat om het nemen van praktische maatregelen.

Vanuit HISWA-RECRON en KHN (ondernemersorganisatie en Koninklijke Horeca Nederland) is een gezamenlijk brief gestuurd naar de betrokken gemeenten en provincie. De inhoud van de brief gaat over de impact van de wolf op toerisme en recreatie in Utrecht, met een verzoek om effectieve maatregelen, proactieve en transparante communicatie en compensatiebeleid. Na deze brief zijn zij voor een ambtelijk overleg langs geweest bij de provincie. Daaropvolgend wordt nog een bestuurlijk overleg ingepland, om de ondernemers te woord te staan. Namens de betrokken gemeenten zal onze burgemeester deelnemen.

Huwelijken

In de gemeente hebben ook huwelijken plaatsgevonden in Koepel van Stoop. Hierbij is met de bruidsparen contact geweest en aanvullend een mail gestuurd met informatie over het geldende mijdadvies van de landgoederen, bos- en natuurgebieden tussen de A12 en A28. De activiteiten van de huwelijken hebben binnen plaatsgevonden. In de mail richting de bruidsparen is dit nog extra benadrukt.

Daarnaast is alleen in groepsverband vanaf de plek waar vervoersmiddelen geparkeerd staan naar de locatie gelopen en andersom. Er is nooit alleen gelopen. Tot slot is aan de

bruidsparen ook het alternatief aangeboden om zonder bijkomende kosten te mogen trouwen in het gemeentehuis van Woudenberg.

Vanuit de gemeente waren ook medewerkers aanwezig op deze huwelijken. Voor de medewerkers van de gemeente is gezorgd dat zij zo dicht mogelijk bij de locatie van het huwelijk konden parkeren. Ook is een groene boa ingeschakeld om met de medewerkers vanaf de auto mee te lopen richting de locatie en weer terug. De medewerkers zijn alleen binnen in het gebouw aanwezig geweest.

Evenementen

Door Woudenberg heen vinden verschillende evenementen plaats. Denk aan sportevenementen waarbij gefietst en/of gewandeld/hardgelopen wordt. Er zijn geen vergunningen aangevraagd voor evenementen die in het middengebied plaatsvinden. Wel zijn er verklaringen van geen bezwaar binnen gekomen. Hierbij is het gedeelte van de route die door Woudenberg loopt gecontroleerd en is gekeken of het in het middengebied valt. Als dit het geval was, is aan de organisator geadviseerd om een alternatieve route te maken, welke niet door het middengebied gaat of welke langs de N226 en/of N224 loopt, met het advies hier dan geen pauze te houden. Dit advies is ook door de vergunning verlenende gemeente meegegeven aan de organisator van het evenement. Dit om de veiligheid van de deelnemers van het evenement te kunnen waarborgen. Op deze manier kunnen er alsnog op een veilige manier (sport)evenementen in Woudenberg plaatsvinden.

Maatschappelijke onrust

Het is evident en zeer begrijpelijk dat de huidige omstandigheden voor onrust zorgen. Er zijn veel Woudenbergers en ondernemers die zich letterlijk zeer beperkt voelen in hun bewegingsvrijheid. Ondernemers kampen met forse daling van het aantal bezoekers en daarmee ook hun omzet. En dat na zware coronajaren die ook nu nog vaak doorwerken. Veel kinderen zijn al meer dan een jaar niet in het bos geweest, terwijl bewegen en spelen in het bos zo fijn is.

De polarisatie rondom de wolf is helaas ook aan de orde. Het college betreurt het zeer dat er sprake is van bedreiging van hen die belast zijn met de uitvoering van de afschotvergunning. Volstrekt ongehoord.

Tijdens de demonstratie in Maarn tegen het afschieten van de desbetreffende wolf zijn demonstranten bekogeld met eieren. Ook Woudenbergers liepen mee in deze demonstratie. Zij moeten dit ongestoord en ongehinderd kunnen doen.

Intimidatie, van welke orde dan ook, is onacceptabel.

Tot slot: als raad mag u erop vertrouwen dat het college zeer actief is en blijft op dit dossier en dat wij u op de hoogte houden van de ontwikkelingen.

Hiermee vertrouwen wij erop u voldoende geïnformeerd te hebben.